

Okresnímu soudu v Ostravě
U Soudu 6187/4
708 82 Ostrava - Poruba

V Praze dne 29. dubna 2015

Ke sp. zn.: 32 C 20/2015

Věc: vyjádření žalovaného k žalobě

Žalobce: prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc. nar. [REDACTED], [REDACTED] 19[REDACTED], bytem [REDACTED] / [REDACTED]
[REDACTED], zastoupený dle plné moci JUDr. Jiřím Teryngelem, advokátem,
se sídlem Ohradní 1369, 140 00 Praha 4

Žalovaný: Mgr. Martin Tomášek, Ph.D., bytem [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]

zastoupený dle plné moci advokátem Pavlem Uhlem,
č. osvědčení ČAK 10960, se sídlem Kořenského 15,
150 00 Praha 5 – Smíchov, datová schránka 5iža9qd
podepsáno elektronickým podpisem vytvořeným
kvalifikovaným certifikátem S/N: 1709235 (1A:14:B3)
vydaným PostSignum Qualified CA - Česká pošta,
s. p. IČ: 47114983, Česká republika

Pavel Uhl, advokát
evidenční číslo ČAK: 10960
Kořenského 15, Praha 5, CZ 150 00
IČ: 71638806, DIČ: CZ750810083

Řízení: o žalobě na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkové újmy ve výši 50.000,-Kč

elektronicky: do datové schránky 2mhaesg

přílohy:

1. text (blog) žalovaného ze dne 17. listopadu 2014, včetně doplnění ze dne 21. listopadu 2014
2. kopie elektronické korespondence ke změně práv ([REDACTED] – [REDACTED])
3. kopie elektronické korespondence s požadavkem na stažení zprávy (žalovaný – [REDACTED])

4. kopie další elektronické korespondence na téma chybovosti zprávy (žalovaný – ██████████)
5. kopie elektronické korespondence ke stažení zprávy (Tomášek – ██████████)
6. kopie elektronické korespondence k oficiální publikaci zprávy (Tomášek – ██████████ – ██████████)
7. kopie elektronické korespondence k oficiální publikaci zprávy (Tomášek – ██████████)
8. elektronický dopis žalovaného informující o publikaci informace na portálu OU@live
9. souhrnná kopie elektronické korespondence více osob na téma vhodnosti či nevhodnosti publikace informace na portálu OU@live
10. výpis historie požadavku zveřejnění na oficiálním portálu univerzity
11. kopie elektronické korespondence k předvolební atmosféře

bez poplatku

Ve shora uvedené věci byla podána žaloba. Žalovaný se k ní tímto vyjadřuje.

Žaloba je postavena na skutkovém tvrzení, že žalovaný publikoval na internetu v žalobě citovaný článek. Dále žaloba tvrdí nepravdivost tohoto článku, z čehož dovozuje zásah do osobnostních práv žalobce. Žaloba je rovněž právně odůvodněna. Právní odůvodnění místy překračuje hranice ryzí právní argumentace a obsahuje dokonce i literární srovnání (srovnává žalovaného s Galileem z Galileje).

Žalovaný konstatuje, že základní informace o zveřejněném článku, tedy ta skutečnost, že on sám citovaný text zveřejnil, je pravdivá. Z hlediska nezbytného právního posouzení ovšem není úplná. Žalobce pak nesouhlasí s navazujícím hodnocením, tedy s úvahou, že jeho texty obsahují nepravdivá tvrzení, stejně jako nesouhlasí s právním hodnocením textů a neuznává z této konstrukce odvozený nárok žalobce.

Žalobce sporné pasáže textu hodnotí pouze jako nepravdivé. Dle žalovaného je ovšem takovéto jednorozměrné tvrzení nedostatečné (a i věcně nesprávné). Sporná psaná sdělení sice obsahují skutková tvrzení, ale obsahují i hodnotící soudy. Dlužno dodat, že hodnotící soudy jsou patrně těžištěm toho, v čem žalobce spatřuje zásah do svých práv. Platné právo ochrany osobností pak jakákoliv sdělení rozlišuje na skutkové a hodnotící, přičemž pouze skutková tvrzení snesou důkaz pravdy, kdežto hodnotící soudy jsou téměř vždy přípustné a podléhají pouze testu nepřipustného excesu. V soudním řízení k ochraně osobnosti pak nelze polemizovat s hodnotícím soudem, protože demokratickou diskusí, která je založena na pluralitě názorů, nelze právně soudit.

K otázce rozdílu mezi skutkovým tvrzením a hodnotícím soudem si žalovaný dovoluje citovat náleží Ústavního soudu ze dne 3. února 2015 vydaný pod sp. zn. II. ÚS 2051/14, který ve svém bodě 26 uvádí: „26. Prvním důležitým aspektem, který je nutno při vyvažování vzít v potaz, je klasifikace samotných sporných výroků stěžovatele. Ústavní soud totiž ve své dosavadní rozhodovací praxi ustáleně vyžaduje, aby soudy braly v potaz, zda sporné výroky mají charakter skutkového tvrzení či hodnotícího (hodnotového) soudu [srov. kupř. náleží sp. zn. I. ÚS 156/99 ze dne 8. 2. 2000 (N 19/17 SbNU 133), náleží sp. zn. IV. ÚS 146/04 ze dne 4. 4. 2005 (N 71/37 SbNU 9), či náleží sp. zn. I. ÚS 367/03 ze dne 15. 3. 2005, N 57/36 SbNU 605], což je požadavek plně korespondující též s rozhodovací praxí ESLP (srov. rozsudek ve věci Lingens proti Rakousku ze dne 8. 7. 1986, stížnost č. 9815/82, odst. 46). Uvedené rozlišení je z ústavního hlediska důležité zejména proto, že samy hodnotící soudy nepodléhají důkazu pravdy, zatímco oprávněnost skutkových tvrzení je do značné míry determinována jejich pravdivostí.“

V souzené věci si žalovaný dovoluje poukázat na to, že jeho původní text byl později doplněn. Zatímco v první části původního příspěvku dominují hodnotící soudy, tak ve druhé části jsou k nim dodatečně doplněna skutková sdělení. Žalovaný první (převážně hodnotící) část textu zveřejnil dne 17. listopadu 2014¹. Žalobce na ni reagoval písemně dopisem adresovaným pouze žalovanému. Žalovaný v reakci na jeho dopis publikovaný text doplnil o další skutková tvrzení. Zde žalovaný podotýká, že jeho doplnění obsahuje více skutkových tvrzení, než původní text, který je pouze hodnotícím soudem a náznakem skutkového tvrzení.

Žalovaný zde konstatuje, že měl za to, že bylo vhodné některé hodnotící soudy doplnit skutkovými sděleními, která je vysvětlují. Ke dni podání žaloby a dva měsíce před podáním byly původní text a jeho doplnění publikovány jako jeden textový celek a žalovaný má za to, že je vhodné publikovaný text při rozsouzení žaloby posuzovat jako celek, včetně doplnění, protože veškeré hodnocení je možné pouze v rámci kontextu celého publikovaného textu, včetně jeho doplnění.

(1) Zvolené datum není čistě náhodné. Ze strany žalobci se jednalo o pokus reflexe dosavadního vývoje s poukázáním na některé jevy současné, které s vývojem od roku 1989 v širším slovy smyslu souvisejí. Text, který obsahoval historický exkurs, o současnosti referoval přirozeně ve zkratce.

K důkazu: text (blog) žalovaného ze dne 17. listopadu 2014, včetně doplnění ze dne 21. listopadu 2014

Žaloba vytyká žalovanému publikaci dvou odstavců jednoho a téhož textu. Žalovaný je pro účely žaloby rozebere zprvu samostatně. Před tím ještě žalovaný podotýká, že to co žalobce označuje jako titulek, nebyl titulek, nýbrž pouze *pere*x (podtitulek).

K prvé části: *Nadšeně jsme společnými mezifakultními silami a s podporou větší části fakultních vedení vytvořili informační portál Alive a otevřeli jej k aktivnímu užívání celé akademické obci včetně studentů. Je paradoxem, že právě zde jsem byl poprvé v životě – v souvislosti s vyblášením rektorské volby – na pokyn doslubyjícího rektora cenzurován, což provázely zstrašující bromadné maily jeho prodloužených senátních „loktů“.*

Žalovaný má za to, že prvé sdělení, které žalobce cituje (podtrženou část považuje žalobce za spornou), je ve sporném rozsahu především hodnotícím soudem. Žalovaný negativně hodnotí blíže neurčený postup rektora a členů akademického senátu. Obecně platí, že hodnotící soud je přípustný i bez uvedení kontextu hodnocené skutečnosti, nicméně žalovaný v reakci na dopis žalobce uznal, že by bylo vhodné s ohledem na čtenáře informovat přesně o tom, co sám dříve hodnotil, což také ve svém dodatečném sdělení učinil.

Žalovaný publikoval tuto informaci, kterou logicky doplňuje předchozí žalobcem citovaný hodnotící soud:

„Cenzurou míním výzvu kanceláře rektora ke stažení zprávy o vyblášení volby rektora z informačního portálu Alive dne 29. 9.; když jsem zprávu po této žádosti nestáhl, byla bez mého vědomí odstraněna.“

Předchozí (žalované) sdělení jen tuto strohou (doplněnou) neutrální informaci hodnotí slovem cenzura. Z logiky žaloby je zjevné, že žalobci nevadí skutečnost, že žalovaný o něm šíří sdělení, že žalobce nechal odstranit zprávu, ale pouze to, že to označil za cenzuru. Skutečnost, že zpráva byla stažena, pak žalobce nejenom že přiznává, ale dokonce i odůvodňuje na straně 4 své žaloby. Právně se pak žalobce vymezuje pouze proti hodnocení této jinak nesporné skutečnosti. Žalobci podle žaloby nevadí, že je publikováno sdělení, že stáhl informaci. Stažení dokonce obhajuje a odůvodňuje. Vadí mu pouze to, že tento postup je označen hodnotícím soudem „cenzura“.

Na slovo „cenzura“ je možné nahlížet pouze jako na hodnotící soud, popřípadě s přihlédnutím k historickému náhledu též jako na právní hodnocení, které má ovšem, jak bude rozvedeno níže, povahu hodnotícího soudu. Současné platné právo zná pouze zákaz cenzury, a to v čl. 17 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, aniž by ústavní pořádek či dokonce obyčejné právo tento zákaz nějak zásadně specifikovaly nebo rozváděly.

V minulosti byla cenzura v právu fakticky upravena, aniž by tak byla zpravidla označována, přičemž tento pojem právní předpisy používaly vždy pouze při jejím odklizení z právního řádu, čímž mu současně daly negativní hodnocení. Odklizení cenzury je pak jev vlastní právnímu vývoji posledních sto padesát let, přičemž epizody odklizení jsou střídány případy jejího opětovného zavádění pod jinými názvy. S touto tradicí počal základní zákon státní daný Jeho veličenstvem dne 21. prosince 1867 pod č. 142/1867 ř.z., o obecných právech občanů státních v královstvích a zemích v radě říšské zastoupených (v Čechách, Dalmatsku, Haliči a Vladimířsku s Krakovskem, v Rakousích pod Enzí, Salcbursku, Štýrsku, Korutansku, Krajinsku, v Bukovině, Moravě, Slézsku, Tyrolsku, Vorarlbersku, Istriansku a Gradištku, též v městě a okršlku Trstském), který ve svém čl. 13 stanovil: „Každý má právo, mínění své v

mezech zákona slovem, písmem, tiskem nebo vyobrazením volně pronášeti. Tisku² není dovoleno ani pod censuru dávatí, ani propůjčováním koncesí obmezovati.“ Na tuto tradici navázala pak ústavní listina Československé republiky vyhlášená pod č. 121/1920 Sb., která ve svém § 113 odst. 1 předběžnou cenzuru zakazovala: „*Jest proto v zásadě nedovoleno podrobovati tisk předběžné cenzuře.*“.

Zákon č. 84/1968 Sb., kterým se mění zákon č. 81/1966 Sb. o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích, dokonce cenzuru definoval a současně zakazoval, a to svou novelizací § 17 zákona č. 81/1966 Sb.: „*(1) Cenzura je nepřijatelná. (2) Cenzurou se rozumějí jakékoliv zásahy státních orgánů proti svobodě slova a obrazu a jejich šíření hromadnými informačními prostředky. Tím není dotčena pravomoc prokurátora a soudu.*“ Naposled pak cenzuru zakazuje čl. 17 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Zákonná definice pocházející z roku 1968 pak vydržela až do roku 2000, kdy byl přijat nový tiskový zákon. V období 1969-1990 byl ovšem § 17 zákona o periodickém tisku výslovně pozastaven.

Některé historické pokusy o odstranění censury se tak sice nominálně nazývaly, nicméně fakticky zaváděly cenzuru jinou. To byl případ výnosu ministra školství a osvěty Zdeňka Nejedlého vydaného pod č. 22/1945 U.l., jímž se zrušuje předběžná kulturně-politická censura neperiodických tiskovin a jímž se zřizuje rada pro regulaci knižního trhu při ministerstvu školství a osvěty.

Žalobce sice tvrdí, že cenzura je vždy cenzurou předběžnou, nicméně právní historie zná obě pojetí cenzury a v různých dobách byly zakázány obě její formy; předběžná po roce 1918, jakákoliv byla zakázána krátce v roce 1968 a pak po roce 1990 do současnosti. Ta stejná censura, která byla v roce 1945 ministerským výnosem Zdeňka Nejedlého přejmenována na regulaci, byla pak opět pod označením cenzura zrušena a zakázána později. Jakkoliv se zdá, že pojem „cenzura“ je pojem, který má zjevný obsah, není tomu tak. Jedná se o pojem velmi proměnlivý a zcela hodnotící a jeho použití svědčí spíše o postoji toho, kdo tento pojem používá, než o tom, co označuje. V kontextu doby, vývojem práva a jiných okolností se tento pojem silně mění.

Jakékoliv označení nějaké skutečnosti ryze právním pojmem není skutkové tvrzení, ale naopak hodnotový soud, což platí i o jednoznačnějších pojmech jako například pojmy „zákonný“ či „nezákonný“. Výklad práva má povahu hodnocení a pluralita právních názorů má povahu plurality jiných soudů. V tomto smyslu se ostatně vyjádřil i Ústavní soud ve svém nálezu vydaném dne 3. února 2015 pod sp. zn. II. ÚS 2051/14. Ústavní soud doslova uvedl (bod 38 nálezu): „*Tvrzení, že určité jednání je nezákonné, však nelze s ohledem na diskursivní povahu práva označit za „čisté“ skutkové tvrzení. Právě naopak – to, zda určité jednání má být považováno za souladné či rozporné s právem, může být - a začasť také bývá - předmětem legitimních sporů, ať již praktických či akademických. Pokud tak např. autor v odborném článku označí určité jednání (resp. právní názor, který by toto jednání odůvodnil) za protiprávní, nelze takové tvrzení podrobovat testu pravdivosti jako klasické skutkové tvrzení. Mnohem spíše lze toto tvrzení označit za hodnotový soud, resp. za vyslovení názoru vyjadřujícího přesvědčení autora o tom, jak má být právo interpretováno. Podobně, určité rozhodnutí orgánu veřejné moci se nejprve jeví jako zákonné (presumpce správnosti), nicméně později je na základě prezkumného řízení zrušeno a bude tak postaveno najisto, že se jednalo o rozhodnutí nezákonné.*“

Jakékoliv použití typicky hodnotícího právního pojmu, tedy i pojmu „cenzura“ není skutkovým tvrzením, ale hodnotícím soudem, jenž je názorem vyjádřeným v diskusi, který by v zásadě měl být chráněn.

Jádro žalobou spatřovaného útoku na čest žalobce, že kritizovaný postup je cenzurou, je tedy hodnotícím soudem, jenž nepodléhá testu pravdivosti a je z principu chráněn, jak ostatně plyne ze shora provedené citace bodu 26. nálezu sp. zn. II. ÚS 2051/14.

(2) Slovo je v genitivu, nikoliv v dativu.

Jeví se jako nesporné, že žalobce provedl nějakou činnost. Sám to ostatně popisuje na straně 4 své žaloby. Žalobce vydal směrnici, jejíž podstatou bylo, že se kontroluje obsah nějakých publikovaných textů, přičemž se současně stanoví, kdo tuto činnost provádí. Tato směrnice měla nějaké důsledky a žaloba slovy „měl protestovat proti směrnici“ popírá, že by bylo možné polemizovat s důsledky této směrnice, ale vychází z předpokladu, že lze polemizovat pouze se směrnicí jako takovou, aniž by ovšem žalobce uvedl, jak se „protestuje proti směrnici“. K tomu žalovaný dodává, že toto pravidlo lze obtížně přijmout. V demokratické společnosti a právním státě se považuje za možné polemizovat jak s normou jako takovou, tak s jejími důsledky či podobou její aplikace. Lze dokonce vést úvahu, že kritika normy s odhlédnutím od důsledků je nesmysl. Představa, že se smí ve veřejném prostoru kritizovat zákon, ale nikoliv jeho důsledky, nedává smysl.

Žalovaný považuje uvedenou směrnici za zcela protiprávní, protože její vydání je v rozporu s ust. § 17 zákona č. 111/1998 Sb., zákona o vysokých školách, který upravuje a dává zákonný podklad k vydávání vnitřních předpisů veřejné vysoké školy³. Podle uvedeného zákona je možné vydávat předpisy výslovně uvedené v § 17, popřípadě ty, jejichž vydání, včetně určení subjektu, který je oprávněn tak činit, předvídá statut vysoké školy. Status vysoké školy, které byl žalobce rektorem, neumožňuje vydat směrnici regulující publikační činnost. Její vydání je protizákonné a s ohledem na ustanovení čl. 2 odst. 2 a čl. 17 odst. 3 Listiny i protiústavní a porušující svobodu slova.

Žalovaný, který považuje uvedenou směrnici za protiprávní a protiústavní obecný zásah do svobody slova, označil postupy na jejím základě za cenzuru. Toto označení, které je hodnotovým a právním soudem, je jeho subjektivním hodnocením dané skutečnosti. Vzhledem k tomu, že hodnotící soud je v zásadě vždy přípustný, pokud není excesivní (hrubě vulgární, popřípadě jinak absolutně nepřijatelný), tak se žalovaný domnívá, že jeho sdělení nemůže zakládat protiprávnost dle logiky žaloby. Žalovaný se po nikom nedomáhá, aby uvedená protiprávnost byla autoritativně konstatována či nějak souzena, dokonce ani tímto soudem. Žalovaný vyjadřuje pouze svůj skromný názor, že má nárok na to ve veřejném prostoru využít svou svobodu slova dle čl. 17 Listiny a označit jednání, které považuje za protiprávní cenzuru, za protiprávní cenzuru.

Žalobce má samozřejmě právo po vzoru Zdeňka Nejedlého, který tak taktéž činil v rozporu s tehdejší ústavním pořádkem⁴, vydávat ve veřejném prostoru cenzuru za věcnou regulaci. Žalobce ale podle žalovaného nemá právo po vzoru současníků svého vzoru trestat jiné za vyjádření jiného názoru.

Reálný spor se nevede o skutkový obsah sdělení, ale pouze o jeho hodnocení. Podle žalovaného je tato otázka zcela pod ochranou svobody slova a každý si může k tomu vznášet jakákoliv hodnocení, ale nikdo nemůže druhého za ně hnát k odpovědnosti. Nárok uplatněný žalobcem ve vztahu k prvému výroku je tedy neoprávněný už v samém základu své povahy. Žalobce skutkově polemizuje s hodnotícím soudem.

Jediným skutkovým rozporem je otázka osobní iniciativy a role rektora (žalobce) v okamžiku pokynu ke stažení článku. Žalovaný má za to, že je nesporné, že žalobce vydal směrnici, která umožňovala zásah (dle žalovaného cenzorský zásah; dle žalobce „regulatorní“ zásah). Ke směrnici se žalobce přiznává, považuje ji zákonnou, ústavní, mravnou a veskrze dobrou. To, že stažení článku bylo důsledkem aplikace směrnice, se stranám rovněž jeví jako nesporné. Jako nesporná se jeví rovněž skutečnost, že žalovaného ke stažení vyzývali další členové akademického senátu, protože tuto skutečnost v žalobě žalobce předpokládá.

(3) Nemůže se ani jednat o tzv. řídicí normu, protože řídicí normy mohou normativně regulovat pouze chování osob podřízených tomu, kdo řídicí normu vydává, což v případě rektora a uživatelů portálu rozhodně neplatí.

(4) Rozpor je dán nesouladem s již citovaným § 113 odst. 1 ústavního zákona č. 121/1920 Sb., kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky; kromě uvedeného neměl podle tehdejší Ústavy ministr oprávnění k regulaci dané oblasti bez zákonného zmocnění, které ovšem neměl.

Jako sporná se nejspíše bude jevit skutečnost, že žalovaný byl vyzván přímo z kanceláře rektora. Dále se jako sporná bude jevit skutečnost, zda odstranění bylo přímým důsledkem pokynu žalobce. Skutečnost přímého vyzvání hodlá žalovaný doložit jednak svým výslechem a jednak elektronickým dopisem vedoucí sekretariátu rektora, která žalovaného vyzvala ke stažení zprávy. Přímý pokyn hodlá dále dokázat výpisem korespondence mezi redaktorkou portálu (předsedkyní akademického senátu univerzity [redacted] [redacted]) a technickým správcem ([redacted] [redacted]), který odebral redaktorce v den, kdy byl článek stažen, na pokyn, který dále nespécifikoval, práva správy příspěvků a ty přidělil nově paní [redacted] (vedoucí sekretariátu rektora), která bezprostředně poté článek nechala stáhnout.

Dále hodlá žalovaný navrhnout jako důkaz další elektronické dopisy osob, které publikaci informace přímo či nepřímo kritizovaly. V neposlední řadě hodlá navrhnout vlastní elektronické dopisy, kde svou pozici obhájí a vysvětlují mimo jiné tak, že usiluje o současnou publikaci i na jiném „oficiálním“ místě, nicméně proces je zdlouhavý s ohledem na povolovací režim, což taktéž dokládá příložením historie vyřízení požadavku na zveřejnění.

K důkazu: výslech žalovaného
výslech [redacted] [redacted], předsedkyně [redacted] [redacted] [redacted]
[redacted], bytem [redacted] [redacted], [redacted] [redacted]
kopie elektronické korespondence ke změně práv ([redacted] – [redacted])
kopie elektronické korespondence s požadavkem na stažení zprávy (žalovaný – [redacted])
kopie další elektronické korespondence na téma chybovosti zprávy (žalovaný – [redacted])
kopie elektronické korespondence ke stažení zprávy (Tomášek – [redacted])
kopie elektronické korespondence k oficiální publikaci zprávy (Tomášek – [redacted] – [redacted])
kopie elektronické korespondence k oficiální publikaci zprávy (Tomášek – [redacted])
elektronický dopis žalovaného informující o publikaci informace na portálu OU@live
souhrnná kopie elektronické korespondence více osob na téma vhodnosti či nevhodnosti publikace informace na portálu OU@live
výpis historie požadavku zveřejnění na oficiálním portálu univerzity

Žalovaný nicméně dodává, že k doložení skutkového obsahu věty znějící: „... na pokyn doslubujícího rektora cenzurován, což provázely zstrašující bromadné maily nebo prodloužených senátních „loktů““, postačí skutečnost, že žalovaného vyzvala kancelář rektora a že se na něj dále obraceli další členové senátu. Ani jednu z těchto skutečností ovšem žaloba nezpochybňuje.

Nelze ani odhlédnout od toho, že žaloba zásah směřující k odstranění příspěvku dokonce obhájí i věcně, čímž usiluje o vyvrácení předpokladu žalovaného textu, že šlo cenzuru. Žalovaný především samotnou obhajobu postupu vnímá jako přiznání žalobce, že určitý pokyn ke stažení příspěvku dal. Na druhou stranu ovšem žalovaný poukazuje na to, že věcný obsah obhajoby zásahu je nekonsistentní. Žalobce obhájí regulaci (či cenzuru) tím, že dle jeho směrnice je možné odstranit komentáře, které odporují obecným zásadám slušnosti a korektnosti. Předně je třeba poukázat na to, že se nejednalo o komentář, ale o samotný kmenový příspěvek, (který by bylo možné komentovat, pokud by nebyl odstraněn). Směrnice rozlišuje příspěvek a komentář; první se posuzuje před zveřejněním a druhý po

něm, protože se zveřejňuje automaticky. O odstranění příspěvků směrnice vůbec nehovoří, ty lze posoudit pouze před publikací. Po publikaci lze odstranit komentáře, nikoliv již příspěvky. Směrnice sama vůbec neumožňuje to, co se žalobce snaží obhájit.

Pomineme-li formální stránku věci, která není klíčová, tak následný argument, že text měl být zveřejněn i na oficiálním místě, lze stěží považovat za vlastnost, která z textu činí text vulgární, neslušný, urážlivý nebo nekorektní. Argument žaloby, kterým se snaží ospravedlnit stažení článku, je obtížně podřaditelný pod všechny představitelné principy legitimní regulace svobody slova.

Pokud text sám o sobě je dle názoru všech zúčastněných nezávadný, ale měl být publikován i jinde, *nota bene* někde, kde jej může, ten, kdo se toho domáhá, současně sám bez rizika publikovat, lze tuto skutečnost chápat stěží jako ospravedlnění k zásahu do svobody slova, která je dle čl. 17 odst. 4 omezená pouze z těchto důvodů: „... jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“. Taková situace se může jevit jako důvod pro publikaci na oficiálním serveru, což žalovaný po prosbě bez problémů učinil, ale stěží jako důvod zásahu proti publikaci mimo něj.

Pokud žalobce předpokládá, že (současná) publikace oficiální informace, na jejímž šíření je veřejný zájem, na portálu, který slibuje větší dopad na akademickou obec, namísto publikace na portálu, který oslovuje menšinu akademické obce, je zásadním ohrožením ochrany práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti či ochrany veřejného zdraví a mravnosti, tak žalovaný tento předpoklad nesdílí. Pokud by tomu tak bylo, tak by kondice demokratické společnosti skutečně nebyla dobrá.

Žalovaný nesdílí názor žalobce, co je legitimním důvodem pro zásah do svobody slova. Současně žalovaný nenuť žalobce sdílet s ním názor, že se jedná o cenzuru. Odlišnost názorů je normální a v demokratické společnosti dokonce nezbytná. Žalovaný si nicméně dovoluje trvat na svém právu své názory na to, co je cenzura, sdělovat veřejně a nebýt za to právně souzen.

Žalovaný uzavírá, že první sporné sdělení je převážně hodnotící soud, jenž je obecně vždy právně přípustný a nepodléhá právnímu testu pravdivosti. Hodnotícím soudem je označení nějaké činnosti jako cenzury. V rozsahu skutkového sdělení, tedy samotná existence této činnosti, je toto sdělení v podstatě nesporné; snahu o odstranění příspěvku a následné odstranění žaloba nijak nepopírá, skutková tvrzení obou stran se liší minimálně, kdežto jejich hodnocení právnímu soudu nepodléhá. Co se týče případné přesnosti jakéhokoliv výroku, tak je třeba vycházet z toho, jaká kritéria na přesnost výroků klade judikatura Ústavního soudu; žalovaný opět cituje nálezh II. ÚS 2051/14, který pod body 33. až 35 k otázce nároku na přesnost uvádí:

„33. Klíčovou (a nikoliv triviální) otázkou tak je, jaké nároky musí skutkové tvrzení splňovat, aby je bylo možno označit za (ne)pravdivé. Ústavní soud totiž zdůrazňuje, že s ohledem na podstatu a smysl svobody projevu a její ochrany v demokratické společnosti nelze kategorii pravdivosti vnímat maximalisticky jako požadavek na absolutní soulad s objektivním stavem reality, a to v každé situaci a v každém časovém okamžiku. Takovéto pojetí pravdy – byť je obecně jistě možné – totiž v praktické rovině nutně naráží na možnosti a meze lidského poznání (epistemologické limity). Posouzení, zda je určité skutkové tvrzení v souladu s objektivním stavem reality, totiž nemůže být s ohledem na limity lidského poznání zpravidla nikdy zcela konečné; může existovat pouze větší či menší míra praktické jistoty, že tvrzení v takovém smyslu pravdivé je. Pakliže je z povahy věci obtížné až nemožné určit, zda je určité skutkové tvrzení v souladu s objektivním stavem reality, bylo by absurdní vyžadovat po jednotlivcích, aby jimi pronášené výroky kritérium absolutní objektivní pravdivosti vždy splňovaly.

34. Naznačená „maximalistická“ interpretace pojmu pravdivosti by mohla k obdobně absurdním a nežádoucím důsledkům vést právě v kontextu sporů o ochranu osobnosti. Veškeré výroky, které lidé v každodenním životě pronášejí,

jsou totiž založeny na informacích, které jsou jim k dispozici, tj. které mohly získat v rámci svého poznání a jsou výrazně ovlivněny i řadou faktorů dalších (jejich inteligencí, vzděláním, hodnotovým nastavením, sociálním prostředím apod.). Pokud by si jednotlivec musel před pronesením skutkového výroku být zcela jistý tím, že je bez jakýchkoliv myslitelných pochybností v absolutním souladu s objektivním stavem reality, měl by zřejmě - přísně vzato - v mnoha životních situacích raději pouze mlčet.

35. Proto se Ústavní soud přiklání k závěru, že i v případě sporů o pravdivost skutkového tvrzení je třeba vycházet z určitého reálného pojetí kategorie pravdivosti, které bere v úvahu kontext proneseného výroku, zejména, nakolik byl tento výrok založen na spolehlivých informacích, které jeho autor k dispozici skutečně měl, či je k dispozici přinejmenším mít mohl a měl. Uvedené přirozeně neznamená, že by kategorie pravdivosti byla subjektivní či zcela závislá na informacích, které má autor výroku (nabodile) k dispozici. Právě naopak – ještě předtím, než pronese skutkové tvrzení, které je způsobitě zasáhnout do osobnostních práv jiné osoby, by každý měl vyvinout určité přiměřené úsilí za účelem zjištění, zda je jím pronášený výrok pravdivý. Míra tohoto úsilí, kterou je od autora výroku možno oprávněně požadovat, se přitom může lišit v závislosti na tom, nakolik závažný je brozící zásah do osobnostních práv dotčené osoby či v závislosti na osobě autora výroku (větší nároky budou v tomto ohledu kladeny na novináře, politiky či experty v určitém oboru - tedy na osoby, u nichž lze očekávat vyšší stupeň informovanosti a znalostí, a naopak nižší na „běžné občany“, od nichž tato očekávání požadovat nelze).

V souzené věci žalovaný nepochybně reagoval na skutečnost, která se stala. Reagoval na ni způsobem, který odpovídal tomu, jak se legitimně domníval, že se mohla stát a jak se nejspíš i stala. V kontextu takto právně vymezeného nároku na přesnost se jeví veškerá skutková tvrzení, která lze ze sdělení žalovaného izolovat, jako zcela právně obhajitelná, legitimní a pravdivá, a to už jen v kontextu tvrzení žaloby samé. Právo na jejich hodnocení pak žalobci upírat taktéž nelze.

Ke druhé části: Memorandum většiny děkanů, kteří se vyslovují pro kandidáta blízkého rektorovu srdci (neviděl jsem, jen slyšel, protože na sbromáždění akademické obce, kde byly některé kompetence tohoto kandidáta zpochybněny, nakonec zveřejněno nebylo – přestali si být jeho kvalitami náhle jisti nebo ztratili záruky budoucí vděčnosti?), rektorovo přesvědčování studentské komory senátu (zdá se, že získání jejich podpory bude při volbě rozhodující) a manipulativní nátlak na předsedkyni senátu ukázaly, že rektor již nedokáže zachovat zdání nestrannosti, ...

Toto sdělení (žalobce vytyká podtrženou část) je převážně hodnotícím soudem. Za skutkovou kostru sdělení lze považovat skutečnost, že rektor se obrátil na předsedkyni senátu s nějakým požadavkem, konkrétně s požadavkem na to, aby určité informace vztahující se k jednomu z kandidátů v následné volbě rektora, které mohly mít vliv na výsledek volby, utajila. To ostatně žalobce ani nezpochybňuje a výslovně v žalobě konstatuje, že požadoval po předsedkyni akademického senátu, aby si nějaké informace nechala pro sebe. O tomto skutkovém obsahu není sporu, toto skutkové sdělení žalobce nijak nezpochybňuje.

Zda byl tento požadavek milou prosbou nebo manipulativním nátlakem, je pak otázkou hodnotícího soudu, který se opět, jak je shora již odůvodněno, vymyká právnímu soudu. Stejně to, zda se rektor chová nestranně či nikoliv, popřípadě, zda se snaží vyvolat takové zdání, je otázkou subjektivního posouzení, na které má každý nárok a které nelze zkoumat z hlediska pravdivosti.

Pojem nátlak je pojem relativní, citově podbarvený a hraničí s pojmem požadavek. Stanovení hranice mezi požadavkem a nátlakem je otázkou individuálního posouzení, vkusu a citu. Pro někoho může být standardní požadavek nátlakem a pro jiného může být i silný nátlak běžným požadavkem, který odmítá. Pro žalovaného je forma, kterou zvolil žalobce v souvislosti s volbou rektora, nátlakem.

Pojem „manipulativní“ je vyjádření vlastnosti, která nemá povahu jasné kategorie, ale která vyjadřuje naopak postupně měnící se míru zastoupení nějakých prvků či vlastností. Zda je nějaké jednání

manipulativní či nikoliv, je rovněž otázkou individuálního posouzení. O tom, co je nebo není manipulativní, lze vést sáhodlouhé diskuse, lze se o tom donekonečna bavit, ale nelze o tom vynášet závazné právní soudy. Jedná se o typicky hodnotící soud, který se právnímu posouzení vymyká.

Žalobce na podpoření úvahy, že jeho jednání nelze hodnotit skrze pojmy, které použil žalovaný, zdůraznil, že předsedkyně akademického senátu jeho žádosti, aby utajila (nezveřejnila) některé informace, nevyhověla. K tomu žalovaný podotýká, že úvaha, že manipulativní nátlak je manipulativním nátlakem až v okamžiku, kdy je z hlediska svého cíle úspěšným, je sice zajímavá, ale krajně neobvyklá. Pojem manipulativní nátlak je pojem obecného jazyka a má význam, který mu přisuzuje konsensus uživatelů jazyka. Všechny obecně sdílené definice či představy manipulativity nátlaku se odvozují od povahy jednání a nikoliv od jeho výsledku⁵.

Současně nelze v úvahách nad právním hodnocením výroku žalovaného zcela opominout obsah požadavku, který žalobce vznesl na předsedkyni akademického senátu. Měla proběhnout volba rektora. Při této volbě se jeví jako přirozené, že akademická veřejnost a ti, kdo ji zastupují (členové akademického senátu), znají všechny dostupné informace, které se vztahují ke kandidátům, jež je třeba soudit z hlediska jejich odborné, manažerské, mravní, etické a lidské stránky. Určitá míra mravní a etické zachovalosti je pak nezbytnou (politickou nikoliv právní) podmínkou pro úspěch ve volbě. Tuto podmínku, jejíž existence plyne z představ akademické veřejnosti a jejího senátu o ideálním nositeli veřejné funkce, lze mít za zcela legitimní.

Pojem presumpce nevinu, který žalobce ve svém dopise použil, je právní pojem označující vyvratitelnou právní fikci, jenž se aplikuje pro účely trestního řízení a pro posouzení některých právních otázek. Tento pojem nemá nic společného s běžným politickým provozem a obsazováním veřejných funkcí a už vůbec ne s otázkami mimoprávními, tedy etickými. Diskuse o etických kvalitách kandidátů na významnou veřejnou funkci je nezbytným faktorem fungování demokratických mechanismů, které mají v akademickém prostředí fungovat. Představa, že někdo se v této diskusi brání jakékoliv informací tím, že nebyl pravomocně odsouzen, pak posouvá diskusi o kandidátech do zcela jiné roviny, ve které rozměry mimoprávní (etické) zcela absentují.

Rovněž představa, že rektor tuto otázku vyřeší tím, že k jejímu řešení jmenuje *ad hoc* nějakou etickou komisi, se poněkud vymyká jak obecným právním standardům řešení jakýchkoliv normativních problémů (předem daná procesní pravidla), tak i obecným demokratickým principům (etické otázky se řeší otevřeně v diskusi a nikoliv potají na *ad hoc* komisích). Pojem presumpce nevinu nikdy v sobě nesubsumoval utajení existence obvinění ani skutečností, které je mohou podpořit či vyvrátit.

Argument, že je třeba ctít presumpci právní nevinu v otázkách etických, a proto je nezbytné utajit nějaké skutečnosti, se tedy žalovanému jeví jako zcela a absolutně nemístný. V návaznosti na to tedy považuje své hodnocení takového cíle pojmem manipulativní nátlak za zcela legitimní.

Žalovaný respektuje názor žalobce vyjádřený implicitně v žalobě, že čistá a transparentní volba rektora se provádí tak, že se případné etické prohřešky kandidáta na základě požadavku stávajícího rektora utají a projednají na nějaké *ad hoc* komisi. Žalovaný se nicméně domnívá, že by měl být ctěn i jeho názor, že takový neveřejný požadavek ze strany univerzitní exekutivy směrem k akademické samosprávě lze označit jako manipulativní nátlak.

Jakkoliv má žalovaný za to, že žalobce svou věcnou právní polemiku směřuje výhradně k ryze subjektivním a hodnotícím složkám jeho sdělení, dovoluje si přesto navrhnout důkazy, které mají

⁽⁵⁾ Žalovaný pomíjí tu možnou interpretaci argumentu žalobce, jejímž obsahem by mohla být úvaha, že pokud by se manipulativního nátlaku dopouštěl zrovna žalobce, musel by být s ohledem na povahu původce úspěšný. V tomto směru by se žalobce nejspíše poněkud přeceňoval.

osvědčit to, že postup žalobce v procesu politického vyjednávání okolo volby rektora byl takový, že hodnotit jej jako manipulativní nátlak je více než pochopitelné a tedy i nepochybně právně přípustné.

K důkazu: výslech žalovaného
 kopie elektronické korespondence k předvolební atmosféře

a výslech těchto osob:

[redacted], předsedkyně [redacted] (dále jen [redacted]),
bytem [redacted], [redacted] OU, bytem [redacted]
[redacted], předseda [redacted], bytem [redacted]
[redacted], vedoucí [redacted] [redacted], bytem [redacted]
[redacted], členka [redacted], bytem [redacted]
[redacted], členka [redacted], bytem [redacted]
[redacted], člen [redacted], bytem [redacted]

Žalovaný uzavírá, že i druhé sporné sdělení je převážně hodnotící soud, jenž je obecně vždy právně přípustný a nepodléhá právnímu testu pravdivosti. Hodnotícím soudem je označení nějaké činnosti jako manipulativního nátlaku. V rozsahu skutkového sdělení, tedy samotná existence této činnosti, je toto sdělení v podstatě nesporné; požadavek na utajení žaloba nijak nepopírá, skutková tvrzení obou stran se liší minimálně, kdežto jejich hodnocení právnímu soudu nepodléhá.

V souzené věci žalobce nepochybně reagoval na skutečnost, která se stala a o jejímž obsahu není mezi stranami věcného sporu. Právo na její subjektivní hodnocení, o kterém se vede spor, pak žalovanému upírat nelze.

K některým obecným aspektům žaloby

K otázce právního testu hodnotících soudů

Žalovaný nenutí nikoho, aby sdílel jeho názory. Každý si může o věci učinit úsudek sám. K věci, které se žaloba týká, by nicméně měla být otevřená diskuse. Otevřenost diskuse předpokládá, že jednotlivé odlišné názory budou možné. Rezignace na právní a soudní posouzení hodnotových soudů (s výhradou expresivity), které se před soudem žalovaný domáhá, není rezignací na pravdu ani rezignací na právo jako takové. Je naopak vyjádřením vztahu mezi sférou demokratických pravidel a procesů a sférou právních vztahů. Právo vytváří pokud možno široký rámec pro demokratické procesy a svobodnou diskusi, ale v rámci těchto hranic, které by měly být široké, do těchto procesů zpravidla nezasahuje.

Nepřeberné množství otázek, které procházejí politickými procesy, včetně procesů akademických, vyžaduje, aby o nich byla vedena diskuse. Smysl takové diskuse je pak naplněn pouze tehdy, pokud je

názorově bohatá a obsahuje pluralitu hodnotících soudů. Z tohoto důvodu nelze jednotlivé hodnotící soudy, které tvoří demokratickou diskusi, podřizovat právním soudům. Jakékoliv podřazení hodnotících soudů soudům právním by bylo porušením svobody slova a omezením této diskuse, které by vedlo k její redukci a následnému zániku.

Žalovaný nebere žalobci právo si myslet to, co si myslí. Podle žalovaného byly některé kroky a výroky žalobce nesprávné, ale žalovaný by nikdy nechtěl jej v tomto poněkud svérázném výkladu světa, jaký plyne z žaloby, omezovat. Je to otázka jeho vkusu a osobní volby žalobce. Žalovaný, který nechce žalobce omezovat nebo právně stíhat, ale trvá na svém právu jej ve veřejné funkci kritizovat. Kritika sama o sobě pak není zásahem do práv. Ze stejných důvodů by žalovaný ocenil, pokud by míru svobody, kterou přiznává žalovaný žalobci, přiznal i žalobce žalovanému. Je přirozené, že ve veřejném prostoru se střetnou kritické názory, ostatně žalobce se může stejným způsobem bránit. Nikdo jej v publikační aktivitě neomezuje. V úvodu své žaloby dokonce žalobce zdůrazňuje, že jeho publikační činnost je bohatá, z čehož lze nejspíše dovodit, že by se měl umět ve veřejné diskusi obhájit.

Jediným soudcem střetu hodnotících soudů a politických názorů jsou pak politické procesy jako takové a postoj veřejnosti k nim. Volba rektora proběhla, všichni její výsledek respektují. Jak sama žaloba konstatuje, pod sporným článkem probíhala a doposud probíhá otevřená diskuse, ve které se mohou všichni vyjádřit. Sám žalobce uvádí, že některé příspěvky jsou v jeho prospěch, jiné jsou opačné. To je stav, který je přirozený a jediný demokratický. Soudcem jeho politických kroků stejně jako soudcem jeho kritiků je pak pouze širší veřejnost a později jím bude soud dějin.

K otázce zvláštní schopnosti žalobce

Žalobce ve své žalobě z počátku zdůrazňuje, že vytvořil bohatou publikační činnost, že je ve svém oboru respektován a tyto skutečnosti dokládá i seznamem publikací. Žalovaný tyto skutečnosti nijak nekomentuje, nicméně poukazuje na to, že jejich význam může být v právním sporu minimální. Dle ust. čl. 1 věty první Listiny platí, že „Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech.“. Otázka publikační činnosti, stejně jako impozantní sada titulů žalobce do řešení právního sporu vymezeného žalobou podle žalovaného nijak nevstupuje.

K otázce kritiky veřejné činnosti a kritiky osob veřejně činných

Sám žalobce na str. 6 pod bodem VIII. žaloby cituje judikaturu Ústavního soudu, která oslabuje ochranu osob veřejně činných, mezi které počítá i osoby kulturního a společenského života. Žalobce pak argumentuje, proč se domnívá, že se na daný případ tato judikatura nevztahuje. Odkazuje se mimo jiné i na skutečnost, že nově jsou právní vztahy regulovány novým občanským zákoníkem.

Žalobce se nemýlí, když konstatuje, že osoby veřejně činné požívají nižší ochranu osobnosti.

K tomu žalovaný dodává, že žalobce směšuje nesprávným způsobem dvě věci. Judikatura sice snižuje míru ochrany osob veřejně činných, což je obecný princip, který platí i v tomto případě, nicméně dále současně rozlišuje, zda se souzený výrok vztahuje k soukromému životu těchto osob, nebo k jejich veřejným aktivitám. Jinými slovy, veřejná činnost či aktivita veřejné osoby požívá menší ochrany, než sféra jejího soukromí. Pro posouzení této věci tedy není podstatný pouze status žalobce, který byl v době podání žaloby rektorem, tedy osobou veřejně činnou, ale i skutečnost, že sporné výroky se netýkaly jeho soukromí, ale kritizovaly jeho činnost ve funkci rektora. V takovém případě je standard ochrany významně nižší, což platí i pro případ skutečně skutkových tvrzení a nikoliv pouze hodnotících soudů.

Žalovaný k tomu cituje nález Ústavního soudu vydaný pod sp. zn. IV. ÚS 23/05 dne 17. července 2007 (paralelní citace N 111/46 SbNU 41), který uvádí: „základní právo na svobodný projev je třeba považovat za konstitutivní znak demokratické pluralitní společnosti, v níž je každému dovoleno vyjadřovat se k věcem veřejným a vynášet o nich hodnotící soudy. Věcí veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí, jakož i činnost osob působících ve veřejném životě, tj. např. činnost politiků místních i celostátních, úředníků, soudců, advokátů, popř. kandidátů či čekatelů na tyto funkce; věcí veřejnou je ovšem i umění včetně showbyznysu a dále vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány. Při kritice veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí z hlediska ústavního presumpce o tom, že jde o kritiku dovolenou. Jde o výraz demokratického principu, o výraz participace občanské společnosti na věcech veřejných“.

Pokud by žalovaný kritizoval soukromé chování žalobce, tak by jeho kritika byla privilegována pouze z titulu statusu kritizované osoby. Pokud k tomu přistupuje navíc skutečnost, že se jedná o kritiku činnosti s veřejnou aktivitou spojenou, je poté privilegium kritiky ještě silnější. Rozdíl mezi oběma kategoriemi vysvětluje velmi hezky nález Ústavního soudu ze dne 3. února 2015 vydaný pod sp. zn. II. ÚS 2051/14, který ve svém bodě 27 uvádí: „27. K uvedenému je nutno dodat další důležitý aspekt, a to **charakter či povahu kritizovaných skutečností**. Ve zmíněném nálezu sp. zn. IV. ÚS 1511/13 šlo o hodnocení veřejného projevu starosty obce (ve formě článku v místním tisku), ve kterém starosta obce bilancoval končící volební období. Jde tak zjevně o otázky týkající se politiky, resp. věcí veřejných. Právě v kontextu debaty o věcech veřejných, resp. politických, poskytuje Ústavní soud i Evropský soud pro lidská práva názorům začínajících v takovýchto debatách velmi silnou ochranu. Svoboda projevu totiž představuje „jeden ze základních pilířů demokratické společnosti, jednu ze základních podmínek jejího pokroku a rozvoje každého jednotlivce“, přičemž „se vztahuje nejen na ‚informace‘ a ‚myšlenky‘, které jsou přijímané příznivě či jsou považovány za neškodné či bezvýznamné, **ale i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují**“ [rozsudek ESLP Handyside proti Spojenému království ze dne 7. 12. 1976, č. 5493/72, odst. 48].“ Žalovaný se s ohledem na citaci citace tedy odkazuje i na zmíněný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva.

Žaloba se odkazuje na judikaturu Městského soudu v Praze, který vydával i rozsudky, kterými odsuzoval k civilním sankcím pro výroky proti osobám veřejně činným. Zde je třeba dodat, že vždy se jednalo o výroky, které se týkaly soukromí těchto osob, a nikoliv jejich veřejných aktivit. Žádný z výroků, který se týkal osob veřejně činných a jejich veřejné činnosti, neobstál jako sankcionovatelný civilní sankcí v testu vyšších instancí či v testu ústavnosti.

Žalobce se odkazuje ve své žalobě na nové znění občanského zákoníku, který má být dle jeho slov přísnější k výrokům obecně. K tomu žalovaný dodává, že tento argument je strukturálně vadný, protože souzený spor se jeví jako formální konflikt mezi právem na ochranu osobnosti ve smyslu čl. 10 Listiny a právem na svobodu slova ve smyslu čl. 17 Listiny. Konflikt mezi dvěma právy chráněnými na úrovni ústavního pořádku nebo mezinárodního práva se vždy vypořádává v intencích ústavního pořádku a mezinárodního práva, jejich výkladu a příslušné judikatury těchto normativních systémů. Konflikt mezi dvěma principy chráněnými mezinárodním právem i ústavním pořádkem musí obecné soudy rozhodnout podle pravidel ústavního pořádku a mezinárodního práva. Stejně tak by tento konflikt mezi svobodou slova a ochranou osobnosti soudil Ústavní soud nebo Evropský soud pro lidská práva.

Jakkoliv žalovaný chová nezměrnou úctu k novému občanskému zákoníku, nedomnívá se, že by byl nový občanský zákoník (nebo i ten starý) pramenem ústavního práva a řešení této otázky nemůže tedy jeho obsah nijak ovlivnit. Obsah občanského zákoníku ovlivňuje pouze otázky, které nastupují po vypořádání ústavněprávního konfliktu. Dosavadní judikatura, která se na otázku vztahuje, pak není judikaturou ke starému občanskému zákoníku, ale judikaturou k ústavnímu pořádku. Domnívat se, že Ústavní soud judikuje primárně obsah občanského zákoníku, je právní úvaha hraničící s neúctou k ústavnímu soudnictví. Domnívat se, že dokonce Evropský soud pro lidská práva vykládá (starý nebo

nový) občanský zákoník České republiky, je úvaha hraničící s něčím, co zde právní zástupce žalovaného s ohledem na osobnostní práva žalobce a jeho právního zástupce radši ani nepojmenovává.

Stejně tak odkaz žalobce na ust. § 81 občanského zákoníku, který je uveden na str. 3 žaloby zdola, je v tomto případě zcela nepřipadný. Uvedené ustanovení chrání rozhodnutí člověka žít podle svého, což je právo, které se realizuje ve sféře soukromí. Odkaz na ochranu projevů soukromé povahy je rovněž nepřipadný, protože žalovaný se svými výroky skutečně nijak nedotýká sféry soukromí žalobce ani jeho rozhodnutí žít podle svého či jeho projevů soukromé povahy. Lze dokonce vést úvahu přesně opačnou. Jestliže občanský zákoník skýtá ochranu pouze projevům soukromé povahy, nelze ji *a contrario* vztahovat na projevy nedílně spjaté s veřejnou funkcí.

V případě oblastí veřejného života pak Ústavní soud dokonce shledal, že jsou chráněny i názory nadnesené a přehánějící, což plyne například z nálezu sp. zn. I. ÚS 453/03 ze dne 11. listopadu 2005 (paralelní citace N 209/39 SbNU 215), který uvádí že „[...] i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritika vybočil z projevu, který lze označit za přiměřený. Pouze v případě, že jde o kritiku věci či jednání osob veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění, je třeba považovat takovou kritiku za nepřiměřenou. Při tom je třeba vždy hodnotit celý projev uskutečňující se ve formě literárního, publicistického či jiného útvaru, nikdy nelze posuzovat toliko jednotlivý vytržený výrok anebo větu.“

Kontext žalovaného sdělení, který byl adresován k jednání veřejně činné osoby, k její veřejně relevantní činnosti ve funkci a nikterak excesivním způsobem, pak vede k závěru, že tento typ výroků by měl požívat maximální ochranu svobody slova. Ochrana svobody slova pramení nejen ze statusu adresáta hodnocení, ale i z povahy hodnocené činnosti. Kumulace těchto jevů pak činí výroky nesporně dovolenými.

Otázka sekundárního zásahu do soukromí

Žalobce poukazuje mimo jiné na to, že slova žalovaného poškodila sekundárně jeho renomé jak v oblasti rodinného života, tak v oblasti profesního života.

Žalovaný konstatuje, že to je následek, který je nedílně spjatý se samou skutečností, že se žalobce ujal veřejné funkce. Pokud tak učinil, je povinen snášet důsledky v podobě kritiky spjaté s touto funkcí, byť by to byla kritika tvrdá, nadsazená a přehnaná.

Nelze taktéž pominout, že základ toho, co musel vysvětlovat, nepramenil z toho, že žalovaný něco hodnotil negativně, ale z toho, že žalobce to, co bylo předmětem hodnocení, před tím učinil. Podle žalovaného si nemůže nositel veřejné funkce z principu stěžovat na to, že se musí zodpovídat z kroků ve své veřejné funkci, přičemž tento závěr platí i ve vztahu k dílčímu tvrzení, že musel své kroky vysvětlovat své manželce či svým dětem.

Procesní prosba žalovaného a jeho právního zástupce

Žalobce prosí soud, aby vzal při nařizování jednání v úvahu, že v období od 25. června 2015 do 5. července 2015 a v období od 24. července 2015 do 9. srpna 2015 čerpá dovolenou. Právní zástupce prosí soud, aby vzal v úvahu, že v období od 11. července 2015 do 31. července 2015 je pracovně v zahraničí. Termín letní dovolené v srpnu 2015 není zatím právnímu zástupci znám. Jakmile jej bude znát, dá jej soudu na vědomí.

Návrh rozhodnutí

S ohledem na uvedené má žalovaný za to, že žaloba je zcela neoprávněná. Navrhuje tedy soudu, aby žalobu zamítl tímto rozsudkem:

Žaloba se zamítá.

Žalobce je povinen uhradit žalovanému náklady řízení k rukám právního zástupce žalovaného, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Mgr. Martin Tomášek, Ph.D.
žalovaný

dle plné moci

Pavel Uhl, advokát

Pavel Uhl, advokát
evidenční číslo ČAK: 10960
Kořenského 15, Praha 5, CZ 150 00
IČ: 71638806, DIČ: CZ7508100083